

ผลและการวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว จำนวน 149 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเลี้ยงกุ้งขาวเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรอง ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมงหรือนักวิชาการประมง การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงกุ้งขาว ประสบการณ์ในการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (Minimum), และค่าสูงสุด (Maximum) ทั้งหมดแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวจำแนกตามสภาพทางสังคม

(n = 149)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	111	74.50
หญิง	38	25.50
อายุ		
≤ 30 ปี	4	2.70
31 – 40 ปี	21	14.10
41 – 50 ปี	48	32.20
≥ 51 ปี	76	51.00
Min. = 26 Max. = 73 \bar{X} = 51.11 S.D = 10.43		
สถานภาพ		
โสด	10	6.70
สมรส	134	89.90
หม้าย/หย่าร้าง	5	3.40
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	74	49.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	16.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	19	12.70
อนุปริญญา / ปวส.	5	3.40
ปริญญาตรี	27	18.10
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
≤ 2 คน	11	7.40
3 – 4 คน	97	65.10
5 – 6 คน	31	20.80
≥ 7 คน	10	6.70
Min. = 2 Max. = 9 \bar{X} = 4.13 S.D = 1.43		

ตาราง 2 (ต่อ)

(n = 149)		
สภาพทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะอาชีพในการเลี้ยงกุ้ง		
อาชีพหลัก	97	65.10
อาชีพรอง	52	34.90
ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง		
1 - 5 ปี	18	12.10
6 - 10 ปี	22	14.80
11 - 15 ปี	29	19.50
16 - 20 ปี	33	22.10
≥ 20 ปี	47	31.50
Min. = 1 Max. = 32 \bar{X} = 15.27 S.D = 7.11		
การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร	30	20.10
เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร	119	79.90
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกษตร	60	40.30
สหกรณ์การเกษตร	73	49.00
ชมรมผู้เลี้ยงกุ้งจันทบุรี	65	43.60
การเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง ภายใต้มาตรฐาน GAP (ครั้ง/ปี)		
ไม่เคย	116	77.90
เคย	33	22.10
1 - 2 ครั้ง	31	20.80
3 - 4 ครั้ง	2	1.30
Min. = 1 Max. = 4 \bar{X} = 1.33 S.D = 0.69		

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
(n = 149)		
ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP (ครั้ง/ปี)		
ไม่เคย	124	83.20
เคย	25	16.80
1 - 2 ครั้ง	24	16.10
3 - 4 ครั้ง	1	0.70
Min. = 1 Max. = 4 $\bar{X} = 1.96$ S.D = 0.53		
การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง ภายใต้มาตรฐาน GAP (ครั้ง/ปี)		
ไม่เคย	132	88.60
เคย	17	11.40
1 - 2 ครั้ง	3	2.00
3 - 4 ครั้ง	7	4.70
5 - 6 ครั้ง	2	1.30
≥ 7 ครั้ง	5	3.40
Min. = 1 Max. = 4 $\bar{X} = 1.96$ S.D = 0.53		
การติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP กับเจ้าหน้าที่ประมง (ครั้ง/ปี)		
ไม่เคย	82	55.03
เคย	67	44.97
1 - 2 ครั้ง	33	22.15
3 - 4 ครั้ง	22	14.77
5 - 6 ครั้ง	12	8.05
Min. = 1 Max. = 6 $\bar{X} = 2.91$ S.D = 1.43		

ตาราง 2 (ต่อ)

(n = 149)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
การติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP กับเพื่อนเกษตรกร (ครั้ง/ปี)		
ไม่เคย	65	43.60
เคย	84	56.40
1 - 2 ครั้ง	9	6.10
3 - 4 ครั้ง	29	19.40
5 - 6 ครั้ง	8	5.40
≥ 7 ครั้ง	38	25.50
Min. = 1 Max. = 100 \bar{X} = 19.71 S.D = 28.02		

จากตาราง 2 ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวในพื้นที่อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50

อายุ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีอายุน้อยที่สุด 26 ปี อายุมากที่สุด 73 ปี อายุเฉลี่ยของเกษตรกร 51.11 ปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.43

สถานภาพ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 89.90 รองลงมามีสถานภาพ โสด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 และสถานภาพหม้าย หรือหย่าร้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมาการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 และการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือ ปวส. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือน 5 - 6 คน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 และมีสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 9 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.13 คน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.43

ลักษณะอาชีพ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้งขาวเป็นอาชีพหลัก จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 รองลงมาเลี้ยงกุ้งขาวเป็นอาชีพรอง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90

ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมา มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งสูงสุด 32 ปี เกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 15.27 ปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.11

การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 79.90 ได้แก่ เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 เป็นสมาชิกชมรมผู้เลี้ยงกุ้งจันทบุรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 และเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมาไม่ใช่มembershipกลุ่มหรือสถาบันการเกษตรใดๆ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.10

การฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง ภายใต้มาตรฐาน GAP ในรอบ 1 ปี ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการรับการฝึกอบรม จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 77.90 รองลงมา เคยเข้ารับการรับการฝึกอบรม จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 ดังนี้ เคยฝึกอบรม 1 - 2 ครั้ง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และเคยฝึกอบรม 3 - 4 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเคยเข้ารับการรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ต่ำสุด 1 ครั้งต่อปี เคยเข้ารับการรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP สูงสุด 4 ครั้งต่อปี เคยเข้ารับการรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP เฉลี่ย 1.33 ครั้งต่อปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ในรอบ 1 ปี ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 83.20 รองลงมาเคยศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน ปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ดังนี้ เคยศึกษาดูงาน 1 - 2 ครั้ง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 และเคยศึกษาดูงาน 3 - 4 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเคยศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐานมาตรฐาน GAP ต่ำสุด 1 ครั้งต่อปี เคยศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐานมาตรฐาน GAP สูงสุด 4 ครั้งต่อปี เคยศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐานมาตรฐาน GAP เฉลี่ย 1.96 ครั้งต่อปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53

การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ในรอบ 1 ปี ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยง กุ้งขาว ภายใต้มาตรฐานมาตรฐาน GAP จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 88.60 รองลงมาเคยสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 ดังนี้ เคยสืบค้นข้อมูล 1 - 2 ครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 เคยสืบค้นข้อมูล 3 - 4 ครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 เคยสืบค้นข้อมูล 5 - 6 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 และ เคยสืบค้น ข้อมูลมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ต่ำสุด 1 ครั้งต่อปี เคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐานมาตรฐาน GAP สูงสุด 60 ครั้งต่อปี เคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP เฉลี่ย 11.82 ครั้งต่อปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.18

การติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับ เจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมงในรอบ 1 ปี ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่เคยติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 55.03 รองลงมาเคยติดต่อ แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.97 ดังนี้ เคย 1 - 2 ครั้ง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.15 เคย 3 - 4 ครั้ง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.77 และเคย 5 - 6 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.05 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับการเลี้ยง กุ้งกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง ต่ำสุด 1 ครั้งต่อปี เคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมงสูงสุด 6 ครั้งต่อปี

เคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมงเฉลี่ย 2.91 ครั้งต่อปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.43

การติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งในรอบ 1 ปี ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง กับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 ดังนี้ เคย 1 - 2 ครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10 เคย 3 - 4 ครั้ง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.40 เคย 5 - 6 ครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 และเคยมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ครั้ง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง กับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 ครั้งต่อปี เกษตรกรเคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง กับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง สูงสุด 100 ครั้งต่อปี เกษตรกรเคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง กับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 19.71 ครั้งต่อปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 28.02 รองลงมาไม่เคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง กับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว จำนวน 149 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ขนาดพื้นที่ถือครองสำหรับทำการเลี้ยงกุ้ง, ขนาดพื้นที่ใช้เลี้ยงกุ้ง, จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง, จำนวนแรงงานรับจ้าง, จำนวนแรงงานในครัวเรือน, ลักษณะบ่อเลี้ยงกุ้ง, อัตราความหนาแน่นในการปล่อยลูกกุ้ง, จำนวนผลผลิตกุ้ง, จำนวนครั้งที่เลี้ยงกุ้งในระยะเวลาต่อปี, ระยะเวลาเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต, รายได้จากการขายกุ้งต่อรอบการผลิต, ต้นทุนเฉลี่ยจากการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต, รูปแบบจำหน่ายผลผลิตกุ้ง, แหล่งเงินทุนในการเลี้ยงกุ้ง, แหล่งสินเชื่อในการเลี้ยงกุ้ง, แนวโน้มการเลี้ยงกุ้งของเกษตรกร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำมาแจกแจงความถี่ของแต่ละข้อและหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าต่ำสุด (Minimum), และค่าสูงสุด (Maximum) ทั้งหมดแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวจำแนกตามสภาพทางเศรษฐกิจ

(n = 149)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการถือครองที่ดิน		
เป็นเจ้าของที่ดิน	121	81.20
≤ 10 ไร่	73	49.00
11 – 50 ไร่	46	30.90
51 – 100 ไร่	2	1.30
Min. = 1 Max. = 100 \bar{X} = 11.30 S.D = 14.41		
เป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วน	8	5.40
≤ 10 ไร่	3	2.00
11 – 50 ไร่	5	3.40
Min. = 4.5 Max. = 18 \bar{X} = 11.94 S.D = 5.47		
เช่าพื้นที่ทั้งหมด	20	13.40
≤ 10 ไร่	12	8.10
11 – 50 ไร่	8	5.30
Min. = 2 Max. = 50 \bar{X} = 10.62 S.D = 10.61		
ขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง		
< 2 ไร่/บ่อ	29	19.50
2 – 3 ไร่/บ่อ	92	61.70
4 – 5 ไร่/บ่อ	28	18.80
Min. = 1 Max. = 5 \bar{X} = 2.46 S.D = 1.03		
จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง		
< 2 บ่อ	30	20.20
2 – 3 บ่อ	68	45.60
4 – 5 บ่อ	37	24.80
> 5 บ่อ	14	9.40
Min. = 1 Max. = 24 \bar{X} = 3.38 S.D = 3.46		

ตาราง 3 (ต่อ)

(n = 149)		
สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงานรับจ้าง		
ไม่มีแรงงานรับจ้าง	131	87.90
มีแรงงานรับจ้าง	18	12.10
1 – 2 คน	12	8.10
3 – 4 คน	4	2.70
> 4 คน	2	1.30
Min. = 1 Max. = 8 \bar{X} = 2.67 S.D = 1.78		
จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
ไม่มีแรงงานในครัวเรือน	19	12.80
มีแรงงานในครัวเรือน	130	87.20
1 – 2 คน	126	84.50
3 – 4 คน	4	2.70
Min. = 1 Max. = 4 \bar{X} = 1.45 S.D = 0.61		
ลักษณะบ่อเลี้ยง		
บ่อดิน	141	94.60
บ่อปูพลาสติก (PE)	8	5.40
อัตราความหนาแน่นในการปล่อยลูกกุ้ง		
< 100,000 ตัว/ไร่	29	19.50
100,000 – 150,000 ตัว/ไร่	92	61.70
> 150,000 ตัว/ไร่	28	18.80
Min. = 60,000 Max. = 200,000 \bar{X} = 94,899 S.D = 31,443.16		
จำนวนผลิต		
< 1,000 กิโลกรัม/ไร่/รอบผลิต	34	22.82
1,000 – 1,500 กิโลกรัม/ไร่/รอบผลิต	89	59.73
> 1,500 กิโลกรัม/ไร่/รอบผลิต	26	17.45
Min. = 500 Max. = 2,000 \bar{X} = 1082.55 S.D = 405.49		

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
(n = 149)		
จำนวนรอบการเลี้ยงกุ้ง		
1 รอบ/ปี	20	13.40
2 รอบ/ปี	100	67.10
3 รอบ/ปี	29	19.50
Min. = 1 Max. = 3 \bar{X} = 2.1 S.D = 0.57		
ระยะเวลาการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต		
3 เดือน/รอบผลิต	122	81.90
> 3 เดือนรอบผลิต	27	18.10
รายได้จากการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต		
< 100,000 บาท/ไร่	10	6.70
100,000 – 150,000 บาท/ไร่	42	28.20
150,001 – 200,000 บาท/ไร่	40	26.80
200,001 – 250,000 บาท/ไร่	13	8.70
250,001 – 300,000 บาท/ไร่	23	15.50
> 300,000 บาท/ไร่	21	14.10
Min. = 75,000 Max. = 320,000 \bar{X} = 193,617.40 S.D = 72180.85		
ต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต		
< 50,000 บาท/ไร่	18	12.10
50,000 - 100,000 บาท/ไร่	67	45.00
100,001 - 150,000 บาท/ไร่	41	27.50
150,001 - 200,000 บาท/ไร่	13	8.70
> 200,000 บาท/ไร่	10	6.70
Min. = 45,000 Max. = 230,000 \bar{X} = 107,050.30 S.D = 52,834.83		
รูปแบบการจำหน่ายผลผลิต		
ขายตรงให้แก่ผู้บริโภค	0	0.00
ขายผ่านพ่อค้าคนกลาง	149	100

ตาราง 3 (ต่อ)

(n = 149)		
สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนสำหรับการเลี้ยงกุ้ง		
เงินทุนตนเองทั้งหมด	68	45.60
เงินทุนตนเองและเงินสินเชื่อ	81	54.40
แหล่งสินเชื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เกษตร	30	20.10
สหกรณ์เกษตร	48	32.20
ธนาคารพาณิชย์	2	1.30
กองทุนต่างๆ	23	15.40
ญาติ	23	15.40
แนวโน้มการเลี้ยงกุ้งในอนาคต		
เพิ่มขึ้น	3	2.01
ลดลง	62	41.61
คงที่	84	56.38

จากตาราง 3 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ในพื้นที่อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

ลักษณะการถือครองที่ดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 81.20 ซึ่งมีพื้นที่ถือครองน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 มีพื้นที่ถือครอง 10 - 50 ไร่ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 และมีพื้นที่ถือครอง 51 - 100 ไร่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินต่ำสุด 1 ไร่ เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินสูงสุด 100 ไร่ เป็นเจ้าของที่ดินเฉลี่ย 11.30 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.41

เป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วน พบว่า เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และเป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วน 11 - 50 ไร่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่

บางส่วนต่ำสุด 4.5 ไร่ เป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วนสูงสุด 18 ไร่ เป็นเจ้าของที่ดินและเช่าพื้นที่บางส่วนเฉลี่ย 11.94 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.47

สำหรับการเช่าพื้นที่ทั้งหมด พบว่า เกษตรกรเช่าพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ซึ่งเช่าพื้นที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 และเช่าพื้นที่ 10 - 50 ไร่ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเช่าพื้นที่ทั้งหมดต่ำสุด 2 ไร่ เกษตรกรเช่าพื้นที่ทั้งหมดสูงสุด 50 ไร่ เกษตรกรเช่าพื้นที่ทั้งหมดเฉลี่ย 10.62 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.61

ขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง 2 - 3 ไร่/บ่อ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 รองลงมามีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 2 ไร่ต่อบ่อ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และมีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง 4 - 5 ไร่ต่อบ่อ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 ไร่ต่อบ่อ มีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งสูงสุด 5 ไร่ต่อบ่อ มีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 2.46 ไร่ต่อบ่อ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03

จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง 2 - 3 บ่อ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 รองลงมามีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง 4 - 5 บ่อ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 2 บ่อ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 และมีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งมากกว่า 5 บ่อ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.40 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 บ่อ มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งสูงสุด 24 บ่อ มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 3.38 บ่อ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.46

แรงงานรับจ้าง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานรับจ้าง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90 รองลงมามีแรงงานรับจ้าง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 ซึ่งมีแรงงานรับจ้าง 1 - 2 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 มีแรงงานรับจ้าง 3 - 4 คน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 และมีแรงงานรับจ้างมากกว่า 4 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีแรงงานรับจ้างต่ำสุด 1 คน มีแรงงานรับจ้างสูงสุด 8 คน มีแรงงานรับจ้างเฉลี่ย 2.67 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78

แรงงานในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือน จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 87.20 ซึ่งมีแรงงานในครัวเรือน 1 - 2 คน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 และมีแรงงานในครัวเรือน 3 - 4 คน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน มีแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 4 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.45 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 รองลงมาเกษตรกรที่ไม่มีแรงงานในครัวเรือน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80

ลักษณะบ่อเลี้ยงกุ้ง พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้งในบ่อดิน จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 94.60 รองลงมาเลี้ยงกุ้งในบ่อพลาสติก (PE) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40

อัตราความหนาแน่นในการปล่อยลูกกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นระหว่าง 100,000 - 150,000 ตัวต่อไร่ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 รองลงมาปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นน้อยกว่า 100,000 ตัวต่อไร่ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นมากกว่า 150,000 ตัวต่อไร่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 ตามลำดับ โดยเกษตรกรปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นต่ำสุด 60,000 ตัวต่อไร่ ปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นสูงสุด 200,000 ตัวต่อไร่ ปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นเฉลี่ย 94,899 ตัวต่อไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 31,443.16

จำนวนผลผลิตกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีผลผลิตกุ้งระหว่าง 1,000 - 1,500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 59.73 รองลงมา มีผลผลิตกุ้งน้อยกว่า 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.82 และมีผลผลิตมากกว่า 1,500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 17.45 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีผลผลิตกุ้งต่ำสุด 500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต มีผลผลิตกุ้งสูงสุด 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต มีผลผลิตกุ้งเฉลี่ย 1,082.55 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 405.49

จำนวนรอบการเลี้ยงกุ้ง พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้ง 2 รอบต่อปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 รองลงมาเลี้ยงกุ้ง 3 รอบต่อปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และเลี้ยงกุ้ง 1 รอบต่อปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40

ระยะเวลาการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้ง 3 เดือนต่อรอบการผลิต จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 81.90 รองลงมาเลี้ยงกุ้งมากกว่า 3 เดือนต่อรอบ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 ตามลำดับ

รายได้จากการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 100,000 - 150,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 รองลงมา มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 150,001 - 200,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 250,001 - 300,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งมากกว่า 300,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 200,001 - 250,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และมีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 100,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ

โดยเกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 75,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งสูงสุด 320,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 193,617.40 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 72180.85

ต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งต่อรอบการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่มีต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 50,000 - 100,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา มีต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 100,001 - 150,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 มีต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งน้อยกว่า 50,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 มีต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งระหว่าง 150,001 - 200,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และมีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งมากกว่า 200,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 45,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต มีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งสูงสุด 230,000 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต มีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 107,050.30 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 52,834.83

รูปแบบการจำหน่ายผลผลิตกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผ่านพ่อค้าคนกลาง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีเกษตรกรคนใดขายให้แก่ผู้บริโภครโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 0.00

แหล่งเงินทุนสำหรับการเลี้ยงกุ้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนตนเองและเงินสินเชื่อสำหรับการเลี้ยงกุ้ง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40 โดยแหล่งสินเชื่อของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 รองลงมาคือยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.10 จากกองทุนต่าง ๆ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 จากญาติ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 และจากธนาคารพาณิชย์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ รองลงมาใช้เงินทุนตนเองทั้งหมดสำหรับการเลี้ยงกุ้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60

แนวโน้มการเลี้ยงกุ้งในอนาคต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีแนวโน้มการเลี้ยงกุ้งคงที่ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.38 รองลงมามีแนวโน้มการเลี้ยงกุ้งลดลง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.61 และมีแนวโน้มการเลี้ยงกุ้งเพิ่มขึ้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาวตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

การวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาวตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 149 คน จำแนกตามเงื่อนไขทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้ง การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง และการจัดบันทึก โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) ทั้งหมดแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
(n = 149)								
1. การเลือกสถานที่								
1.1 มีการคมนาคมสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และอยู่ในที่น้ำท่วมไม่ถึงหรือมีการป้องกันที่ดี	93 (62.40)	22 (14.80)	34 (22.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.39	0.84	มากที่สุด
1.2 อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี มีสภาพของดินที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้ง และไม่อยู่ในอิทธิพลของแหล่งกำเนิดมลภาวะ	94 (63.10)	22 (14.80)	33 (22.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.83	มากที่สุด
2. การจัดการเลี้ยงทั่วไป								
2.1 อุปกรณ์และสถานที่เก็บอาหารอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ดี	90 (60.40)	40 (26.80)	19 (12.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.47	0.71	มากที่สุด
2.2 มีการวางผังฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งต้องประกอบด้วย บ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อพักน้ำ บ่อบำบัดน้ำ ที่เก็บเลน ที่เก็บอาหาร และที่เก็บอุปกรณ์	93 (62.40)	24 (16.10)	32 (21.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.40	0.82	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	(n = 149)							
2.3 มีการเตรียมน้ำ ดินและตะกอนเลนก่อนการเลี้ยงกุ้งอย่างเหมาะสม	96 (64.40)	39 (26.20)	14 (9.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.55	0.66	มากที่สุด
2.4 มีการปล่อยลูกกุ้งที่มีคุณภาพดี มีความหนาแน่นและอายุที่เหมาะสม	15 (10.10)	97 (65.10)	37 (24.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.85	0.57	มาก
2.5 มีการติดตั้งเครื่องเพิ่มอากาศอย่างเหมาะสมและมีการจัดการรักษาคุณภาพน้ำที่ดี	89 (59.70)	46 (30.90)	14 (9.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.50	0.66	มากที่สุด
3. อาหาร การให้อาหารและปัจจัยการผลิตกุ้ง								
3.1 เลือกใช้อาหารกุ้งที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีคุณภาพดี ผลิตใหม่และไม่เก็บไว้นาน	95 (63.80)	42 (28.20)	12 (8.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.55	0.64	มากที่สุด
3.2 พื้นที่เก็บอาหารกุ้งมีความสะอาด ไม่ชื้นแฉะ สามารถกันแสงแดด กันฝนและความชื้นได้เป็นอย่างดี	96 (64.50)	37 (24.80)	16 (10.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.53	0.68	มากที่สุด
3.3 มีวิธีการจัดการให้อาหารที่มีประสิทธิภาพ และมีวิธีการจัดการที่ดี	75 (50.30)	55 (36.90)	19 (12.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.37	0.70	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3.4 ปัจจัยการผลิตที่ใช้เสริมสร้างความแข็งแรงของกุ้งหรือรักษาคุณภาพน้ำต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเกษตรกรใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	85 (57.00)	31 (20.80)	33 (22.20)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.34	0.82	มากที่สุด
4. การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง								
4.1 มีการเฝ้าระวังสุขภาพกุ้งประจำวันอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอควบคู่กับการตรวจคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงอยู่เป็นประจำ	89 (59.70)	33 (22.20)	27 (18.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.78	มากที่สุด
4.2 เมื่อกุ้งมีปัญหาด้านสุขภาพ ต้องวินิจฉัยโรคและวิเคราะห์สาเหตุ และมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคกุ้งที่มีประสิทธิภาพ	85 (57.10)	30 (20.10)	34 (22.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.34	0.83	มากที่สุด
4.3 ในกรณีจำเป็น เมื่อต้องมีการรักษาโรคกุ้ง ต้องใช้ยาปฏิชีวนะที่อนุญาตให้ใช้ หลังการใช้มีการเลี้ยงต่อไปเพื่อไม่ให้ยาเหลือตกค้างอยู่ในปริมาณที่เกินกำหนด	84 (56.40)	29 (19.50)	36 (24.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.32	0.84	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
(n = 149)								
5. สุขอนามัยฟาร์ม								
5.1 บริเวณภายในฟาร์มสะอาดถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ขยะและสิ่งปฏิกูลจากฟาร์มมีการทิ้งและกำจัดอย่างถูกวิธี	83 (55.70)	45 (30.20)	21 (14.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.73	มากที่สุด
5.2 เก็บรักษาอาหารกุ้งและอุปกรณ์ต่างๆ ในลักษณะที่ดี ไม่ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	86 (57.70)	41 (27.50)	22 (14.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.42	0.74	มากที่สุด
5.3 มีห้องสุขาที่ถูกต้องตามหลักอนามัย ของเสียไม่ให้ซึมหรือปนเปื้อนเข้าไปสู่ระบบการเลี้ยงกุ้ง	81 (54.40)	41 (27.50)	27 (18.10)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.77	มากที่สุด
5.4 น้ำที่ใช้เลี้ยงกุ้งมีปริมาณแบคทีเรียไม่เกินค่าที่กำหนดไว้	71 (47.70)	26 (17.40)	52 (34.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.12	0.90	มาก
6. การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง								
6.1 เกษตรกรต้องวางแผนการจับและจำหน่าย โดยเน้นการรักษาความสด และความสะอาดในการขนส่งกุ้ง	84 (56.40)	39 (26.20)	26 (17.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.38	0.77	มากที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
6.2 มีรายงานผลการสุ่มตรวจยาปฏิชีวนะตกค้างในผลผลิตกุ้ง และมี การขอใบกำกับการขนย้ายสัตว์น้ำ	89 (59.70)	23 (15.40)	37 (24.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.85	มากที่สุด
7. การจดบันทึกข้อมูล								
7.1 มีบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูก ต้องสม่ำเสมอและให้เป็นปัจจุบัน	89 (59.70)	25 (16.80)	35 (23.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.84	มากที่สุด
ภาพรวม						4.37	0.75	มากที่สุด

(n = 149)

จากตาราง 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาว ตามมาตรฐาน GAP ทั้งหมด 7 เงื่อนไข ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และ ปัจจัยการผลิตกุ้ง การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยว ผลผลิตและการขนส่ง และการจดบันทึก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.75) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากข้อที่ 1 ถึง ข้อที่ 7 พบว่า

ข้อที่ 1 การเลือกสถานที่

1. การคมนาคมสะดวกและมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และอยู่ในที่น้ำท่วมไม่ถึงหรือมีการป้องกันที่ดี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.84)
2. การอยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี มีสภาพของดินที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้ง และไม่อยู่ในอิทธิพลของแหล่งกำเนิดมลภาวะ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.83)

ข้อที่ 2 การจัดการเลี้ยงทั่วไป

1. อุปกรณ์และสถานที่เก็บอาหารอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ดี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.71)
2. การวางผังฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งต้องประกอบด้วยบ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อพักน้ำ บ่อบำบัดน้ำ ที่เก็บเลน ที่เก็บอาหาร และที่เก็บอุปกรณ์ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.82)
3. การเตรียมน้ำ ดินและตะกอนเลนก่อนการเลี้ยงกุ้งอย่างเหมาะสม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.66)
4. การปล่อยลูกกุ้งที่มีคุณภาพดี มีความหนาแน่นและอายุที่เหมาะสม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.57)
5. การติดตั้งเครื่องเพิ่มอากาศอย่างเหมาะสมและมีการจัดการรักษาคุณภาพน้ำที่ดี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.66)

ข้อที่ 3 อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้ง

1. เลือกใช้อาหารกุ้งที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีคุณภาพดี ผลิตใหม่และไม่เก็บไว้นาน พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.64)
2. พื้นที่เก็บอาหารกุ้งมีความสะอาด ไม่ชื้นและ สามารถกันแสงแดด กันฝนและความชื้นได้เป็นอย่างดี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.68)
3. มีวิธีการจัดการให้อาหารที่มีประสิทธิภาพ และมีวิธีการจัดการที่ดี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.70)

4. ปัจจัยการผลิตที่ใช้เสริมสร้างความแข็งแรงของกิ่งหรือรักษาคุณภาพน้ำต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเกษตรกรใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.82)

ข้อที่ 4 การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกิ่ง

1. มีการเฝ้าระวังสุขภาพกิ่งประจำวันอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ ควบคู่กับการตรวจคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงอยู่เป็นประจำ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.78)

2. เมื่อกิ่งมีปัญหาด้านสุขภาพ ต้องวินิจฉัยโรคและวิเคราะห์สาเหตุ และมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคกิ่งที่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.83)

3. ในกรณีจำเป็น เมื่อต้องมีการรักษาโรคกิ่ง ต้องใช้ยาปฏิชีวนะที่อนุญาตให้ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หลังจากใช้มีการเลี้ยงต่อไปเพื่อไม่ให้ยาเหลือตกค้างอยู่ในปริมาณที่เกินกำหนด พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.84)

ข้อที่ 5 สุขอนามัยฟาร์ม

1. บริเวณภายในฟาร์มสะอาดถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ขยะและสิ่งปฏิกูลจากฟาร์มมีการทิ้งและกำจัดอย่างถูกวิธี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.73)

2. เก็บรักษาอาหารกุ้งและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในลักษณะที่ดี ไม่ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.74)

3. มีห้องสุขาที่ถูกต้องตามหลักอนามัย ของเสียไม่ให้ซึมหรือปนเปื้อนเข้าไปสู่ระบบการเลี้ยงกุ้ง พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.77)

4. น้ำที่ใช้เลี้ยงกุ้งมีปริมาณแบคทีเรียไม่เกินค่าที่กำหนดไว้ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.90)

ข้อที่ 6 การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง

1. เกษตรกรต้องวางแผนการจับและจำหน่าย โดยเน้นการรักษาความสด และความสะอาดในการขนส่งกุ้ง พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.77)

2. มีรายงานผลการสุ่มตรวจยาปฏิชีวนะตกค้างในผลผลิตกุ้ง และมีการขอใบกำกับการขนย้ายสัตว์น้ำ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.85)

ข้อที่ 7 การจดบันทึก

1. มีบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูกต้องสม่ำเสมอ และให้เป็นปัจจุบัน พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.84)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาวตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาวตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 149 คน จำแนกตามเงื่อนไขทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้งขาว การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง และการจัดบันทึก โดยใช้โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) ทั้งหมดแสดงในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ข้อมูลปัญหาสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาวตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับปัญหา					\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
1. การเลือกสถานที่								
1.1 มีการคมนาคมสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และอยู่ในที่น้ำท่วมไม่ถึงหรือมีการป้องกันที่ดี	11 (7.40)	13 (8.70)	10 (6.70)	30 (20.10)	85 (57.10)	1.89	1.28	น้อย
1.2 อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี มีสภาพของดินที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้ง และไม่อยู่ในอิทธิพลของแหล่งกำเนิดมลภาวะ	7 (4.70)	12 (8.10)	13 (8.70)	39 (26.20)	78 (52.30)	1.86	1.16	น้อย
2. การจัดการเลี้ยงทั่วไป								
2.1 อุปกรณ์และสถานที่เก็บอาหารต้องอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้	7 (4.70)	15 (10.10)	9 (6.00)	38 (25.50)	80 (53.70)	1.86	1.18	น้อย
2.2 มีการวางผังฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักการเลี้ยงกุ้งซึ่งต้องประกอบด้วย บ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อพักน้ำ บ่อบำบัดน้ำ ที่เก็บเลน ที่เก็บอาหาร และที่เก็บอุปกรณ์	8 (5.40)	13 (8.70)	19 (12.80)	31 (20.80)	78 (52.30)	1.93	1.22	น้อย
2.3 มีการเตรียมน้ำ ดินและตะกอนเลนก่อนการเลี้ยงกุ้งอย่างเหมาะสม	9 (6.00)	14 (9.40)	17 (11.40)	28 (18.80)	81 (54.40)	1.93	1.25	น้อย

(n = 149)

ตาราง 5 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับปัญหา					\bar{X}	S.D.	ระดับ ปัญหา
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
2.4 มีการปล่อยกุ้งที่มีคุณภาพดี ความหนาแน่นและอายุที่เหมาะสม	9 (6.00)	13 (8.73)	15 (10.10)	62 (41.61)	50 (33.56)	2.12	1.15	น้อย
2.5 มีการติดตั้งเครื่องเพิ่มอากาศอย่างเหมาะสมและมีการจัดการรักษา คุณภาพน้ำที่ดี	10 (6.70)	12 (8.10)	20 (13.40)	28 (18.80)	79 (53.00)	1.96	1.26	น้อย
3. อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้งทะเล								
3.1 เลือกใช้อาหารกุ้งที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีคุณภาพดี ผลิตใหม่และไม่เก็บไว้นาน	11 (7.40)	11 (7.40)	7 (4.70)	46 (30.90)	74 (49.60)	1.91	1.22	น้อย
3.2 พื้นที่เก็บอาหารกุ้งสะอาด ไม่ชื้นแฉะ สามารถกันแสงแดด กันฝนและ ความชื้นได้เป็นอย่างดี	9 (6.00)	12 (8.10)	6 (4.00)	44 (29.50)	78 (52.40)	1.85	1.19	น้อย
3.3 มีวิธีการจัดการให้อาหารที่มีประสิทธิภาพ และมีวิธีการจัดการที่ดี	8 (5.40)	13 (8.70)	10 (6.70)	33 (22.10)	85 (57.10)	1.83	1.20	น้อย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 5 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับปัญหา					\bar{X}	S.D.	ระดับ ปัญหา
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	3.4 ปัจจัยการผลิตที่ใช้เสริมสร้างความแข็งแรงของกึ่งหรือรักษาคุณภาพ น้ำต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเกษตรกรใช้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ	5 (3.40)	15 (10.10)	26 (17.40)	25 (16.80)			
4. การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหารอคุ้ง								
4.1 มีการเฝ้าระวังสุขภาพกึ่งประจำวันอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ คอบ คู่กับการตรวจคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงอยู่เป็นประจำ	5 (3.40)	17 (11.40)	24 (16.10)	27 (18.10)	76 (51.00)	1.97	1.19	น้อย
4.2 เมื่อกึ่งมีปัญหาด้านสุขภาพ ต้องวินิจฉัยโรคและวิเคราะห์สาเหตุ และมี มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคกึ่งที่มีประสิทธิ ภาพ	4 (2.70)	17 (11.40)	33 (22.20)	27 (18.10)	68 (45.60)	2.07	1.17	น้อย
4.3 ในกรณีจำเป็น เมื่อต้องมีการรักษาโรคกึ่ง ต้องใช้ยาปฏิชีวนะที่อนุญาต ให้ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หลังจากใช้มีการเลี้ยงต่อไปเพื่อไม่ให้ยาเหลือ ตกค้างอยู่ในปริมาณที่เกินกำหนด	5 (3.40)	15 (10.10)	31 (20.80)	26 (17.40)	72 (48.30)	2.02	1.18	น้อย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 5 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับปัญหา					\bar{X}	S.D.	ระดับ ปัญหา
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(n = 149)							
5. สุขอนามัยฟาร์ม								
5.1 บริเวณภายในฟาร์มสะอาดถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ขยะและสิ่งปฏิกูล จากฟาร์มมีการทิ้งและกำจัดอย่างถูกวิธี	5 (3.40)	16 (10.70)	12 (8.10)	40 (26.80)	76 (51.00)	1.88	1.14	น้อย
5.2 เก็บรักษาอาหารกุ้งและอุปกรณ์ต่างๆ ในลักษณะที่ดี ไม่ให้เป็นแหล่งที่ อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	3 (2.00)	20 (13.40)	11 (7.40)	43 (28.90)	72 (48.30)	1.91	1.13	น้อย
5.3 มีห้องสุขาที่ถูกต้องตามหลักอนามัย ของเสียไม่ให้ซึมหรือปนเปื้อนเข้า ไปสู่ระบบการเลี้ยงกุ้ง	4 (2.70)	16 (10.70)	16 (10.70)	39 (26.20)	74 (49.70)	1.90	1.12	น้อย
5.4 น้ำที่ใช้เลี้ยงกุ้งมีปริมาณแบคทีเรียไม่เกินค่าที่กำหนดไว้	5 (3.40)	16 (10.70)	24 (16.10)	32 (21.50)	69 (48.30)	1.99	1.17	น้อย
6. การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง								
6.1 เกษตรกรต้องวางแผนการจับและจำหน่าย โดยเน้นการรักษาความสด และความสะอาดในการขนส่งกุ้ง	8 (5.40)	16 (10.70)	24 (16.10)	32 (21.50)	69 (46.30)	2.07	1.24	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับปัญหา					\bar{X}	S.D.	ระดับ ปัญหา
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	6.2 มีรายงานผลการสุ่มตรวจยาปฏิชีวนะตกค้างในผลผลิตกุ้ง และมีการขอ ใบกำกับการขนย้าย	9 (6.00)	11 (7.40)	28 (18.80)	28 (18.80)			
7. การจัดบันทึกข้อมูล								
7.1 มีบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูกต้อง สม่ำเสมอและให้เป็นปัจจุบัน	7 (4.70)	15 (10.10)	25 (16.80)	28 (18.80)	74 (49.60)	2.01	1.22	น้อย
ภาพรวม						1.96	1.19	น้อย

จากตาราง 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของปัญหาสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาว ตามมาตรฐาน GAP ทั้งหมด 7 เงื่อนไข ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และ ปัจจัยการผลิตกุ้ง การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยว ผลผลิตและการขนส่ง และการจัดบันทึก โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$, S.D. = 1.19) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากข้อที่ 1 ถึง ข้อที่ 7 พบว่า

ข้อที่ 1 การเลือกสถานที่

1. การคมนาคมสะดวกและมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และอยู่ในที่น้ำท่วมไม่ถึงหรือ มีการป้องกันที่ดี พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 1.28)

2. การอยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี มีสภาพของดินที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้ง และไม่อยู่ในอิทธิพลของแหล่งกำเนิดมลภาวะ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.86$, S.D. = 1.16)

ข้อที่ 2 การจัดการเลี้ยงทั่วไป

1. อุปกรณ์และสถานที่เก็บอาหารอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ดี พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.86$, S.D. = 1.18)

2. การวางผังฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งต้องประกอบด้วยบ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อพักน้ำ บ่อบำบัดน้ำ ที่เก็บเลน ที่เก็บอาหาร และที่เก็บอุปกรณ์ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 1.22)

3. การเตรียมน้ำ ดินและตะกอนเลนก่อนการเลี้ยงกุ้งอย่างเหมาะสม พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 1.25)

4. การปล่อยลูกกุ้งที่มีคุณภาพดี มีความหนาแน่นและอายุที่เหมาะสม พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 1.15)

5. การติดตั้งเครื่องเพิ่มอากาศอย่างเหมาะสมและมีการจัดการรักษาคุณภาพน้ำที่ดี พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.96$, S.D. = 1.26)

ข้อที่ 3 อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้ง

1. เลือกใช้อาหารกุ้งที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีคุณภาพดี ผลิตใหม่และไม่เก็บไว้นาน พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 1.22)

2. พื้นที่เก็บอาหารกุ้งมีความสะอาด ไม่ชื้นและ สามารถกันแสงแดด กันฝนและความชื้น ได้เป็นอย่างดี พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.85$, S.D. = 1.19)

3. มีวิธีการจัดการให้อาหารที่มีประสิทธิภาพ และมีวิธีการจัดการที่ดี พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.83$, S.D. = 1.20)

4. ปัจจัยการผลิตที่ใช้เสริมสร้างความแข็งแรงของกิ่งหรือรักษาคุณภาพน้ำต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเกษตรกรใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 1.18)

ข้อที่ 4 การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกิ่ง

1. มีการเฝ้าระวังสุขภาพกิ่งประจำวันอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ ควบคู่กับการตรวจคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงอยู่เป็นประจำ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.97$, S.D. = 1.19)

2. เมื่อกิ่งมีปัญหาด้านสุขภาพ ต้องวินิจฉัยโรคและวิเคราะห์สาเหตุ และมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคกิ่งที่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.07$, S.D. = 1.17)

3. ในกรณีจำเป็น เมื่อต้องมีการรักษาโรคกิ่ง ต้องใช้ยาปฏิชีวนะที่อนุญาตให้ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หลังจากใช้มีการเลี้ยงต่อไปเพื่อไม่ให้ยาเหลือตกค้างอยู่ในปริมาณที่เกินกำหนด พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 1.18)

ข้อที่ 5 สุขอนามัยฟาร์ม

1. บริเวณภายในฟาร์มสะอาดถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ขยะและสิ่งปฏิกูลจากฟาร์มมีการทิ้งและกำจัดอย่างถูกวิธี พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 1.14)

2. เก็บรักษาอาหารกุ้งและอุปกรณ์ต่างๆ ในลักษณะที่ดี ไม่ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 1.13)

3. มีห้องสุขาที่ถูกต้องตามหลักอนามัย ของเสียไม่ให้ซึมหรือปนเปื้อนเข้าไปสู่ระบบการเลี้ยงกุ้ง พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.90$, S.D. = 1.12)

4. น้ำที่ใช้เลี้ยงกุ้งมีปริมาณแบคทีเรียไม่เกินค่าที่กำหนดไว้ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.99$, S.D. = 1.17)

ข้อที่ 6 การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง

1. เกษตรกรต้องวางแผนการจับและจำหน่าย โดยเน้นการรักษาความสด และความสะอาดในการขนส่งกุ้ง พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.07$, S.D. = 1.24)

2. มีรายงานผลการสุ่มตรวจยาปฏิชีวนะตกค้างในผลผลิตกุ้ง และมีการขอใบกำกับการขนย้ายสัตว์น้ำ พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 1.23)

ข้อที่ 7 การจดบันทึก

1. มีบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูกต้องสม่ำเสมอและให้เป็นปัจจุบัน พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.01$, S.D. = 1.22)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐาน GAP (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาวต่อไร่ต่อรอบการผลิต) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นสถิติการวิเคราะห์หาคัดลอกพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐาน GAP เปรียบเทียบเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่า ตัวแปรอิสระส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันในระดับต่ำ ตามเกณฑ์วัดความสัมพันธ์ (บุบผา อนันต์สุชาติกุล. ม.ป.ป. : 148) และพบว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะทำให้ค่าของ R^2 เปลี่ยนไปนั้น ไม่มี เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีตัวใดที่มีค่าใกล้เคียง 1 หรือ 0.7 และปรากฏว่ามีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ X_5 (ขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง) X_9 (การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง) และ X_{16} (จำนวนแรงงานในครัวเรือน) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับตัวแปรตาม และมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ X_7 (การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร) X_8 (การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง) และ X_{11} (การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับตัวแปรตาม

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบลำดับขั้นโดยสรุป ความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐาน GAP (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาว/ไร่/รอบการผลิต)

ตัวแปร	R	R ²	R ² adj	B	Beta	t
ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว	0.667	0.463	0.436	20,148.237	0.478	5.85
การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร	0.717	0.552	0.525	35,478.523	0.487	5.12
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง	0.732	0.547	0.542	-0.563	-0.393	-4.47
การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง	0.765	0.586	0.567	0.149	0.243	3.35
การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP	0.778	0.617	0.584	8,258.589	0.179	2.97
จำนวนแรงงานในครัวเรือน	0.793	0.635	0.610	6,334.521	0.133	2.23
ค่าคงที่				-135,589.47		-4.12

F = 42.14

จากตาราง 6 พบว่ามีตัวแปรอิสระ 6 ตัว ได้แก่ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP และจำนวนแรงงานในครัวเรือน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP อธิบายได้ว่า ตัวแปรของขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาวมีผลต่อรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาวของเกษตรกร รองลงมา คือ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP จำนวนแรงงานในครัวเรือน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง ตามลำดับ ความสามารถของตัวแปรอิสระต่างๆ ในการอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร จะเพิ่มขึ้นตามจำนวนตัวแปรที่นำมารวมกัน โดยเริ่มจากตัวแปรขนาดพื้นที่ บ่อเลี้ยงกุ้งขาว ที่สามารถอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ได้ร้อยละ 46.30 แต่หากรวมตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว แล้วจะสามารถอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ได้ร้อยละ 63.50 ($R^2 = 0.635$)

แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี มีจำนวนทั้งหมด 6 ตัวแปร ดังนี้

1. มีตัวแปรอิสระจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้ง ภายใต้มาตรฐาน GAP จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐาน GAP (แปรผันตาม)

2. ตัวแปรอิสระอีก 1 ตัวแปร ได้แก่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐาน GAP ในทางลบ (แปรผกผัน)

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

1. ด้านการผลิต

1.1 ควรให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาชุดลอกคูคลอง เพื่อเปิดทางระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วมขัง ช่วงฤดูฝน

1.2 หน่วยงานราชการควรมีบริการตรวจสอบ คุณภาพน้ำ คุณภาพดิน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

1.3 หน่วยงานราชการควรมีหน่วยบริการตรวจวิเคราะห์โรคกุ้ง โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

1.4 ภาครัฐควรเร่งหาแนวทางในการแก้ปัญหาโรคระบาดของกุ้ง

1.5 หน่วยงานราชการควรลงพื้นที่ให้ข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับการเลี้ยงและโรคกุ้ง

1.6 ภาครัฐควรมีการควบคุมราคาอาหารกุ้ง ไม่ให้มีราคาสูงเกิน

1.7 ภาครัฐควรมีการควบคุมราคาลูกพันธุ์กุ้ง ไม่ให้มีราคาสูงเกิน

2. ด้านการตลาด

2.1 ภาครัฐควรมีการประกันรายได้ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว โดยการกำหนดราคากลางของผลผลิตกุ้งขาว

2.2 ภาครัฐควรมีการสนับสนุนส่งเสริมทั้งในด้านการผลิตและการตลาดให้แก่เกษตรกร

3. ด้านการเงิน

3.1 ภาครัฐควรมีการสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาการเลี้ยงกุ้ง และเป็นเงินหมุนเวียนในการเลี้ยงกุ้งขาว

วิจารณ์ผลการวิจัย

สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเพศชาย เนื่องจากการเลี้ยงกุ้งขาวเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การหว่านอาหาร การติดตั้งเครื่องตีน้ำและการสูบน้ำ เป็นต้น จึงเหมาะสมกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุของเกษตรกรเฉลี่ย 51.11 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวส่วนใหญ่จัดอยู่ในวัยผู้สูงอายุ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคนรุ่นใหม่มีการศึกษาที่สูงขึ้น จึงออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น และคนรุ่นใหม่อาจมองว่าอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่เหนื่อยเหนื่อย ต้องทำงานตรากตรำ รายได้และผลตอบแทนไม่คุ้มค่า ทำให้คนรุ่นใหม่สนใจอาชีพเกษตรน้อยลง ทำให้อาชีพเลี้ยงกุ้งขาวมีแต่เกษตรกรดั้งเดิมที่ยังทำการเลี้ยงกุ้งขาวอยู่ในปัจจุบัน และเกษตรกรมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 89.90) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 49.70) ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ จึงจบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชวง ศิริพรศรี (2550 : 96) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจผู้เลี้ยงกุ้งทะเลของเกษตรกร อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 83.50) มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 31.7) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 70.2) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 91.30) และพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้งขาวเป็นอาชีพหลัก (ร้อยละ 65.10) เนื่องจากเห็นว่า กุ้งขาวสามารถเลี้ยงได้ผลผลิตที่ดี ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่สูง มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 15.27 ปี ซึ่งถือได้ว่ามีประสบการณ์ค่อนข้างอยู่ในระดับที่สูง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงกุ้งทะเลมานาน และมีประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการลองผิดลองถูกจนเกิดความชำนาญในการเลี้ยงกุ้ง และเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร (ร้อยละ 70.90) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลลภ ประจง (2550 : 3) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกรฟาร์มเลี้ยงมาตรฐาน จีเอพี อำเภอกันทรังษ์ จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะการประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งขาวเป็นอาชีพหลัก (ร้อยละ 60.00) และเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร (ร้อยละ 96.67) นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว (ร้อยละ 77.90) และไม่เคยศึกษาดูงาน (ร้อยละ 83.20) เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีการจัดกิจกรรมการอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการของการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ให้แก่เกษตรกรจำนวนน้อยครั้ง และไม่สม่ำเสมอ และตัวเกษตรกรเองไม่ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน เกษตรกรส่วนใหญ่เคยติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว (ร้อยละ 56.40) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ คำคง (2553 : 41)

ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลาของเกษตรกร ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา (ร้อยละ 73.90) และเกษตรกรส่วนใหญ่มีการติดต่อและพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา (ร้อยละ 83.20) และเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งชาวส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว เช่น ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาโรคของกุ้งขาว การจัดการเลี้ยงทั่วไป สถานการณ์การส่งออกกุ้งขาว และเทคโนโลยีเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงกุ้งขาว เป็นต้น กับเจ้าหน้าที่ประมงหรือนักวิชาการประมง (ร้อยละ 55.03) ซึ่งอาจเกิดจากช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรที่ไม่สะดวก จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสอบถามข้อมูลเลย และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้อาณาเขต GAP (ร้อยละ 88.60) อาจเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงไม่ให้ความสนใจเรื่องการสืบค้นข้อมูลการเลี้ยงกุ้งขาวทางอินเทอร์เน็ต แต่จะเลี้ยงกุ้งขาวในแบบดั้งเดิมที่ตนเองเคยเลี้ยงมา

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน (ร้อยละ 81.20) มีขนาดบ่อเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 2.46 ไร่ต่อบ่อ มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 3 บ่อ ทั้งนี้เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีจำนวนที่ดินไม่เกิน 25 ไร่ และมีบ่อเลี้ยงกุ้งไม่เกิน 10 บ่อ ซึ่งมีลักษณะบ่อเลี้ยงกุ้งเป็นบ่อดิน โดยเกษตรกรไม่มีแรงงานรับจ้าง (ร้อยละ 87.90) แต่เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน เนื่องจากเป็นธุรกิจครอบครัว จึงมีการดูแล และจัดการการเลี้ยงด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา เกษสติต (2555 : 34) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดี ของเกษตรกรในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงปลาในกระชังเป็นแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน สำหรับการปล่อยลูกกุ้งแต่ละรอบการผลิตมีความหนาแน่นเฉลี่ย 94,899 ตัวต่อไร่ ซึ่งลูกกุ้งขาวทั้งหมดเกษตรกรสั่งซื้อมาจากโรงเพาะฟักของฟาร์มเอกชน การพิจารณาเลือกซื้อลูกกุ้งนั้นเกษตรกรมีการพิจารณาจากโรงเพาะฟักที่ได้รับมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และปัจจุบันเกษตรกรเลือกใช้ลูกกุ้งโดยเน้นด้านคุณภาพมากกว่าราคา ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของพฤศจิกายน แก้วแท้ (2552 : 22) ศึกษาการวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคการผลิตกุ้งขาวภายใต้มาตรฐานจีเอพี ในจังหวัดระยอง พบว่า มีการปล่อยลูกกุ้งความหนาแน่นเฉลี่ย 97,937.50 ตัวต่อไร่ ได้จำนวนผลผลิตเฉลี่ย 1,082.55 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรอบการผลิต และเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้งขาว 2 รอบต่อปี โดยมีระยะเวลาของการเลี้ยง 90 วันต่อรอบการผลิตมากที่สุด เนื่องจากเกษตรกรคำนึงถึงฤดูกาล และช่วงการเกิดโรคระบาดในกุ้ง จึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถเลี้ยงกุ้งตลอดทั้งปี

เพราะเสี่ยงต่อการประสบปัญหาขาดทุน และระยะการเลี้ยงกุ้งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญหลายตัวแปร เช่น สุขภาพกุ้ง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โรคระบาด ราคากุ้งขาว เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชวง ศิริพรศรี (2550 : 96) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจผู้เลี้ยงกุ้งทะเลของเกษตรกร อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงกุ้งทะเล 2 ครั้งต่อปี สำหรับรายได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวเฉลี่ยของเกษตรกร (193,617.40 บาทต่อไร่ ต่อรอบการผลิต) มีค่าสูงกว่าต้นทุนรวมเฉลี่ยที่ได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร (107,050.30 บ่อต่อไร่ต่อรอบการผลิต) ดังนั้นการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จะทำให้ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้นและทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้รายได้และต้นทุนการผลิตกุ้งขาวอาจไม่เป็นไปตามปกติที่เกษตรกรเคยเลี้ยงมา เนื่องจากขณะทำการสำรวจเป็นช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และผู้ประกอบการต่าง ๆ ในส่วนการจำหน่ายผลผลิตกุ้งขาวนั้น เกษตรกรทั้งหมดจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง (ร้อยละ 100.00) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัลลภ ประจง (2550 : 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกรฟาร์มเลี้ยงมาตรฐาน จีเอพี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า เกษตรกรทั้งหมดจัดจำหน่ายผลผลิตกุ้งขาวบริเวณปากบ่อ ให้พ่อค้าคนกลางทั้งหมด เงินทุนสำหรับการเลี้ยงส่วนใหญ่ใช้เงินทุนตนเองและเงินสินเชื่อ (ร้อยละ 54.40) โดยมีแหล่งสินเชื่อเพื่อทำการเลี้ยงกุ้งขาวมาจากสหกรณ์เกษตรมากที่สุด และแนวโน้มการเลี้ยงกุ้งในอนาคตคงที่ (ร้อยละ 56.38) เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ขยายการผลิต ยังคงพอใจกับรายได้ที่มีอยู่ ณ ขณะนี้ อีกทั้งปัญหาโรคระบาด ราคากุ้งตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพฤศจิกายน แก้วแท้ (2552 : 22) ศึกษาการวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคการผลิตกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ในจังหวัดระยอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงไม่ขยายการผลิต (ร้อยละ 62.50) แต่มีเกษตรกรบางส่วนขยายการผลิตเพื่อเพิ่มจำนวนผลผลิตกุ้งขาว (ร้อยละ 37.50)

การปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ทั้ง 7 ข้อ ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้ง การจัดการสุขภาพ และการแก้ไข ปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง และการจัดบันทึก โดยรวม เกษตรกรมีการปฏิบัติตามมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกประเด็นเท่ากับ 4.37 (ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน GAP ได้เข้มงวดและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้เกษตรกร

ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ถูกสุขอนามัย ไม่มียาปฏิชีวนะตกค้าง และได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ทะแก้วพันธุ์ และคณะ (2558 : 22 - 30) ซึ่งทำการศึกษาการจัดการความรู้ในการผลิตกุ้งขาวแวนนาไม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี พบว่า ฟาร์มที่มีผลกำไรสูง มีระดับการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ที่เข้มข้นกว่าฟาร์มที่มีผลกำไรต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ บุญจุฬา (2551 : 98) ซึ่งทำการศึกษาดูแลเลี้ยงกุ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ ของเกษตรกรในอำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า การปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐาน GAP ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จึงทำให้ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น และทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ระดับปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ทั้ง 7 ข้อ ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิต การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง และการจัดบันทึก โดยรวมเกษตรกรมีปัญหาค่าปฏิบัติตามมาตรฐานอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมทุกประเด็นเท่ากับ 1.96 (ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.19 ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรเข้าใจแนวทางของมาตรฐาน และสามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมประมงกำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องและเข้มงวด ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวจึงประสบปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานในระดับน้อย และส่งผลให้ได้ผลผลิตสูงมากขึ้น คุณภาพดี และประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ บุญจุฬา (2551 : 110 - 115) ซึ่งทำการศึกษาดูแลเลี้ยงกุ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ ของเกษตรกรในอำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ มีปัญหาในด้าน การจัดการเลี้ยงทั่วไป ในประเด็นมีการปล่อยกุ้งที่มีคุณภาพดี ความหนาแน่น และอายุที่เหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้งในประเด็นมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคกุ้งตามลำดับ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา เกษสติด (2555 : 34) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดีของเกษตรกรในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาสำคัญในการเลี้ยงปลาในกระชังตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ได้แก่ การขาดแคลนเงินทุน สถานที่ในการเลี้ยงปลาให้เป็นตามมาตรฐาน GAP ไม่เพียงพอ และไม่ทำการจดบันทึกการเลี้ยงปลาอย่างต่อเนื่องให้เป็นปัจจุบัน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้มาตรฐาน GAP (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาวต่อไร่ต่อการอบการผลิต) มีทั้งหมด 6 ตัวแปร ดังนี้

ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว ($R = 0.667, R^2 = 0.463$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งมากจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งน้อย เนื่องจากขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาวมากก็สามารถเลี้ยงกุ้งขาวได้จำนวนมากในคราวเดียวกัน ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากขึ้น แต่การเลี้ยงกุ้งขาวมากขึ้นก็ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกิตติพงษ์ คำคง (2553 : 38) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกร ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลานิลอย่างหนึ่ง คือ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงปลา โดยปริมาณผลผลิตกุ้งขาวต่อหน่วยพื้นที่จะมีค่ามากยิ่งขึ้นกับความเข้มงวดของการเลี้ยงตามมาตรฐาน GAP (จุฑามาศ ทะแกแล้วพันธุ์ และคณะ. 2558 : 22)

การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร ($R = 0.717, R^2 = 0.552$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกรจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร สามารถรวมตัวกันซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ถูกลง ได้รับข้อมูลความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้รวดเร็ว ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลได้ดีกว่า เกิดความสามัคคีในกลุ่มคนอาชีพเดียวกัน ช่วยเหลือกัน และได้มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ง่ายขึ้น ซึ่งทางกลุ่มหรือสถาบันเองได้มีการวางระเบียบข้อบังคับให้เป็นแนวทางปฏิบัติของสมาชิกด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของอนุสรณ์ แสนอาษา (2549 : 32) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การเป็นสมาชิกของสถาบันทางการเกษตร ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกร

การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว ($R = 0.765, R^2 = 0.586$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวมาก จะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวน้อย เนื่องจากเกษตรกรที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวจะได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ แลกเปลี่ยนความรู้ ปรึกษาปัญหาหรือวิธีแก้ไขปัญหาในการเลี้ยงกุ้งขาว และนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของภัทรพร สระทองอ่วม (2560 : 22 - 32) ได้ศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จในการดำเนินงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง ได้แก่ การเรียนรู้ และการพัฒนา โดยเกษตรกรหาความรู้และวิธีการเลี้ยงกุ้งเพิ่มเติมด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง เช่น เดียวกับการศึกษาของพิริยะ แสนรักษ์ และคณะ (2553 : 124 - 131) ที่กล่าวถึงความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงด้วยกันมีผลต่อความสำเร็จ

การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ($R = 0.778$, $R^2 = 0.617$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เข้ารับการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP จะประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ไม่เข้ารับการศึกษาดูงาน เนื่องจากการศึกษาดูงานมีประโยชน์ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความสัมพันธ์ โดยช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้ได้เห็นถึงเทคนิควิธีการในการนำมาปรับใช้หรือการแก้ไขปัญหาในการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งสอดคล้องกับพัลลภ ประจง (2550 : 69 - 70) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกรฟาร์มเลี้ยงตามมาตรฐาน GAP อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การศึกษาดูงานจากผู้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร

จำนวนแรงงานในครัวเรือน ($R = 0.793$, $R^2 = 0.635$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การมีจำนวนแรงงานในครัวเรือน สำหรับการเลี้ยงกุ้งมากจะประสบความสำเร็จมากกว่ามีแรงงานในครัวเรือนน้อย เนื่องจาก การมีแรงงานในครัวเรือนทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และแรงงานในครัวเรือนจะมีความมุ่งมั่นหรือมีการดูแลเอาใจใส่ในการทำงานสูง พร้อมทั้งจะเรียนรู้อยู่เสมอ ทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของพฤตศิ แก้วแท้ (2552 : 98) ได้ทำการศึกษาการวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคการผลิตกุ้งขาว

ภายใต้มาตรฐาน GAP ในจังหวัดระยอง พบว่า จำนวนลูกกุ้ง ปริมาณอาหาร จำนวนแรงงาน และขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อจำนวนผลผลิต

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง ($R = 0.732$, $R^2 = 0.547$) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของกิตติพงษ์ คำคง (2553 : 38) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกร ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการติดต่อและพบปะกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล แนวโน้มที่เป็นแบบนี้อาจเกิดได้จากความยุ่งยากในช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร หรือการให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่ไม่ทั่วถึง เพราะจากข้อมูลเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับเจ้าหน้าที่ประมง ไม่ได้รับการอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงกุ้งขาว ทำให้เกษตรกรต้องมีความพยายาม ความใส่ใจด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็อาจไม่ได้ติดตามผลอย่างต่อเนื่องด้วย แต่ทั้งนี้การจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ไม่ใช่จากปัจจัยจากการที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมงเพียงอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่เข้ามาเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการเลี้ยงของตนที่ดำเนินอยู่ ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเอง คือ รากฐานและส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวต้องการให้ภาครัฐเร่งแก้ปัญหาโรคระบาด เนื่องจากปัญหาโรคระบาดเป็นปัญหาสำคัญสำหรับการเพาะเลี้ยงกุ้งขาว ซึ่งการเกิดโรคทำให้กุ้งตายอย่างต่อเนื่องทุกปี อาทิเช่น โรคตัวแดงดวงขาว ที่ทำให้เกิดการตายของกุ้งจำนวนมาก และโรคที่ทำให้กุ้งขาวเจริญเติบโตช้า เช่น โรคกะแกร็น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโรคไวรัสที่เกิดขึ้นด้วย เช่น โรคทอราซินโดรม (Taura syndrome : TSD) และโรคหัวเหลือง (Yellow head disease : THD) เป็นต้น

ต้องการให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ให้ข้อมูล ความรู้อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการเลี้ยงและโรคระบาดในกุ้งขาว เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้เกษตรกรมีความสามารถในการผลิตกุ้งขาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรมีโอกาสในทางพัฒนาความรู้และความสามารถ ซึ่งเป็นผลให้มีการพัฒนาการผลิตได้ผลตรงตามความต้องการ

ต้องการให้ภาครัฐมีการควบคุมราคาอาหารกุ้งและราคาลูกพันธุ์กุ้ง ซึ่งเกษตรกรประสบปัญหาในด้านต้นทุนการผลิตสูงในปัจจุบัน ซึ่งการควบคุมราคาอาหารและราคาลูกพันธุ์กุ้งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และส่งผลต่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรดีขึ้น

ต้องการให้ภาครัฐมีการประกันรายได้ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงของรายได้ให้กับเกษตรกร โดยหลักการประกันรายได้ขั้นต่ำในการประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงกุ้งขาว และช่วยสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวที่ประสบปัญหาด้านการเงิน และด้านภัยพิบัติ เพื่อเป็นเงินทุนบางส่วนสำหรับนำไปซื้อปัจจัยการผลิต ได้แก่ ค่าลูกพันธุ์ ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการเพาะเลี้ยงกุ้งขาว เพื่อให้ประกอบอาชีพต่อไปได้

ต้องการให้หน่วยงานราชการชุดลอกคูลอง มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำ คุณภาพดิน และตรวจวิเคราะห์โรคกุ้ง โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรมีการผลิตที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 237 ราย (ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง จันทบุรี. 2563 : 1) ส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 149 ราย โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973 : 727 - 728)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

n = จำนวนตัวอย่าง

E = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นในรูปของสัดส่วน (0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{237}{1 + (237)(0.05)^2}$$

$$n = 148.82$$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จะได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 148.82 ราย

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ 149 ราย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ในอำเภอ แห่มสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 149 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น หรือการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน คือ กำหนดให้ตัวอย่างที่จะเป็นไปได้ทั้งหมดมีโอกาสที่จะถูกเลือกได้เท่ากัน (สุรินทร์ นิยมางกูร. 2548 : 169) โดยใช้สูตรคำนวณสัดส่วน แยกเป็นรายตำบลดังนี้

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_i = จำนวนของประชากรในกลุ่ม

n_i = จำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกเป็นรายตำบล จะได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามตำบล

ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปากน้ำแห่มสิงห์	60	38
เกาะเปริด	28	17
หนองซิม	33	21
พลี	5	3
คลองน้ำเค็ม	21	13
บางสระเก้า	41	26
บางกะไชย	49	31
รวม	237	149

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งจันทบุรี. 2563 : 6

จากนั้นทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบลอย่างเป็นระบบ จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งขาวที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนจากการคำนวณหาอันตรภาค โดยใช้สูตรดังนี้ (ตำริ่ง จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. 2547 : 62) ดังนี้

$$I = \frac{N}{n}$$

เมื่อ I = ระยะห่างของอันตรภาค
 N = จำนวนหน่วยของประชากรเป้าหมายทั้งหมด
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสุ่ม

แทนค่าในสูตร

$$I = \frac{237}{149}$$

$$n = 1.59$$

จะได้ค่าความห่างของลำดับเท่ากับ 1.59

ดังนั้น ค่าความห่างของลำดับที่ของเกษตรกรตัวแทนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2 หมายเลข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และปลายเปิด (Open-ended Question) จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งขาว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง การติดต่อกับนักวิชาการด้านการประมง การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงกุ้งขาว ประสบการณ์ในการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดพื้นที่ถือครองสำหรับทำการเลี้ยงกุ้งขาว ขนาดพื้นที่ใช้เลี้ยงกุ้งขาว จำนวนแรงงานรับจ้าง จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะบ่อเลี้ยงกุ้งขาว อัตราความหนาแน่นในการปล่อยกุ้งขาว จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งขาว จำนวนผลผลิตกุ้งขาว ความถี่ในการเลี้ยงกุ้งขาว การขายกุ้งขาว รายได้จากการเลี้ยงกุ้งขาว ต้นทุนการเลี้ยงกุ้งขาว วิธีการขายกุ้งขาว แหล่งเงินทุนสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาว และแนวโน้มการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกรในอนาคต

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP โดยมีเงื่อนไขทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้งขาว การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง และการจัดบันทึก มีจำนวน 21 ข้อ แบบสอบถามส่วนนี้เป็นการวัดข้อมูล ประเภทอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating Scale Method : Likert Scale Question) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาของการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การเลือกสถานที่ การจัดการเลี้ยงทั่วไป อาหาร การให้อาหาร และการจัดการในระหว่างเลี้ยง การจัดการสุขภาพและการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง สุขอนามัยฟาร์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง การจัดบันทึกข้อมูล จำนวน 21 ข้อ แบบสอบถามส่วนนี้เป็นการวัดข้อมูล ประเภทอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating Scale Method : Likert Scale Question) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
มีปัญหามาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
มีปัญหปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
มีปัญหาน้อย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ
2. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษา แล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสาขาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสถิติเพื่อการวิจัย จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์วัดความสอดคล้อง ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

-1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

เกณฑ์การพิจารณาดัชนีความสอดคล้องจะต้องสูงกว่า 0.05 จึงจะยอมรับได้ว่ามีความสอดคล้องจริง ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าระหว่าง 0.80 - 1.00

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ และนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544 : 75)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แอลฟา

K = จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

เกณฑ์การประเมินความเที่ยงตรงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ดังนี้
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) การแปลความหมายระดับความเที่ยงตรง

มากกว่า 0.90	ดีมาก
มากกว่า 0.80	ดี
มากกว่า 0.70	พอใช้
มากกว่า 0.60	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า 0.50	ต่ำ
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 0.50	ไม่สามารถรับได้

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มากกว่า 0.70 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อถือได้ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าอยู่ระหว่าง 0.75 - 0.97 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากลุ่มตัวอย่างจริงได้

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทำแบบสอบถามกับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 ตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นนำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยาย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดของมาตรฐาน GAP โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์เฉลี่ยของการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐาน GAP ในการอภิปรายผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาของการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์เฉลี่ยของปัญหาการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐาน GAP ในการอภิปรายผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหาน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + b_{13}x_{13} + b_{14}x_{14} + b_{15}x_{15} + b_{16}x_{16} + b_{17}x_{17} + b_{18}x_{18} + b_{19}x_{19}$$

เมื่อ Y = ความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้ง/ไร่/รอบการผลิต)

a = ค่าคงที่

- b_1, \dots, b_{19} = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามเมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการที่คงที่แล้ว
- X_1 = เพศ
- X_2 = อายุ
- X_3 = สถานภาพ
- X_4 = ระดับการศึกษา
- X_5 = ขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง
- X_6 = ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้ง
- X_7 = การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร
- X_8 = การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง
- X_9 = การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง
- X_{10} = ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP
- X_{11} = การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP
- X_{12} = การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP
- X_{13} = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- X_{14} = จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง
- X_{15} = จำนวนแรงงานรับจ้าง
- X_{16} = จำนวนแรงงานในครัวเรือน
- X_{17} = อัตราความหนาแน่นในการปล่อยลูกกุ้ง
- X_{18} = ต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้งต่อไร่ต่อรอบการผลิต
- X_{19} = การปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร